

SZÉKELY-UDVARHELY

AZ UDVARHELYMEGYEI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS KOSSUTH-PÁRT LAPJA

Megjelen hetenkint kétszer: vasárnap és csütörtökön.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 10 K, félévre 5 K, negyedévre 2 K 50 fillér. Közégek, papok, gazdasági egyleti tagok és községi előljárók egész évre 8 K, tanítók, községi és körjegyzők szintén egész évre 7 koronáért kapják.

Telefon Egy példány 10 fillér.

Telefon

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr PÁL ERNŐ

ÜGYVÉD.

SZÉPIRODALMI FŐMUNKATÁRS: Fülel Sz. Lajos.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Kossuth Lajos utca 15. szám, hova a kéziratok, hirdetések és előfizetések küldendők.

Apróhirdetések szavankint 4 fillér-, vastagabb betűvel 8 fillérért, más hirdetések olcsó árszabás szerint. Nyit-tér sora 1 K.

M. kir. postatakarékpénztári cheque-száma 10,489. szám.

Leláncolt nemzeti jogok.

Sokan hitték az országban, hogy van magyar alkotmány. Bölcs ember műve volt, Deák Ferencé, aki egymagában felélesztette a régi görög fogalmat, mikor még voltak ország bölcsői.

Az országos bölcsesség azonban nem terjed odáig, hogy belássa azt, hogy csak annyit ér a jog, a mennyi erő van azt érvényesíteni. A nemzetnek minden anyagi erejét pedig az ország bölcsé, lekötötte az uralgó kezébe.

A nemzet anyagi erő nélkül maradt; erkölcsi erejét pedig lenyűgözte az évtizedekig tartó párturalom, melyet nem tisztított meg soha a pártok változása a hatalmon. Lassankint érdekszövetséggé lett ezen örökös párturalom.

Annyira mentek, hogy végre nagyot mentek; többet, mint a mennyi jó volt nekik; az ütés nagysága felébresztette a nemzetet; ez lerázta őket elszibadt testéről; és az alkotmányosság álarcát viselő autokracia majd hanyatt esett csodálkozásában a váratlan változáson.

Imé a gépnek hitt nemzet gyszerre lelket kapott, a gép mozgása azonnal megakadt s helyette a lélek sugárzott ki magyar hegyen magyar völgyön; a nemzet hozzá nyult a tilalom fájához; akarni mert valamit, a mi természetes volt s a mihez törvényes joga is van, ha magyarul és nem osztrákról olvassuk az írott törvényt.

Miből áll az alkotmányosság alapfogalma? abból, hogy a nemzet kormányozza önmagát, többségének akarata szerint, felelős kormányok után.

Nálunk nem a nemzet kormányozta önmagát, hanem egy bizonyos számú bársonyszékben ülő ember kormányozta a nemzetet a király akarata szerint.

A többség akarata egy ismeretlen fogalom volt; a többség állandóan azt akarta a mit a kormány, a kormány pedig, azt a mit a király.

A kormány felelőssége üres szó volt; mert a kormány azt cselekedete mindenben, a mit a király parancsolt, a király pedig természetesen nem felelős.

Ilyen volt a magyar alkotmány; s ez az alkotmány van most összedőlő félben.

Sokan megpróbálták e sárból

készült alapoásra ráépíteni valami erőset, igazit, magyart.

Hiabavaló törekvés volt. Kevesen vannak már, a kik ezt nem látják, de még is vannak. Ezeknek kiábrándítására vállalkoznak egy év óta azok, a kik az ország sorsát intézik oda fent.

Bámulva látták ott azt a halatlan tény, hogy akad egy csomó magyar ember, a kik miniszterek lehettek volna, e helyett elvekről, programról, nemzeti akaratról, a képviselőház többségének akarataról beszéltek és mert nem értették meg szavukat, nem nyultak kapzsi kézzel a hatalom után.

Eddig a hatalom volt a cél, a többi semmi; most egyszerre a többi lett mindené s a hatalom csak egy eszköz, egy teher, melynek elvállalása nem gyönyör, hanem terhes kötelesség.

Az ilyen emberek számára nincs hatalom; mindössze csak szidalom van, hogy miképpen merészelnek mást akarni, mint magát a hatalmat a hatalom kedvéért.

Ugy látszik, hogy annak a sárépületnek, melyet a proverbialis bölcsesség emelt és szép színű malterrel huzott be kívülről, még aranyozást is pazarolva egyik-másik részére... egészen össze kell dőlnie.

Nem engedik meg gondos és becsületes kezeknek, hogy darabonként helyettesítsék igazi, erős építménnyel a sártéglákat; a sárház összedöntött falai alá akarnak előbb temetni sok becses kincset, a mit a gondos és becsületes kezek meg akartak volna menteni. De ezt sem engedik.

Rombolás lesz tehát csak és építeni nem engednek. A rombolás kárt okoz, az építés áldozatba kerül; ezt is, azt is elfogja azonban viselni a nemzet; mert a nemzet élete túl éli azokat, kik e nemzeti életet korlátozni akarják. A nemzet halhatatlan s a leghatalmasabb ember is halandó!...

Kossuth Ferenc.

— **A király nem kormányoz.** A helybeli haladók oktalan oktatói folytonosan a „király kormányzási jogá”-ról beszélnek és arra törekednek, hogy mindenféle maszlagos táplálékkal elbódítsák a közvéleményt és rozoga alapon álló „Mit akarunk?” pártjukhoz tereljék. Többször megmondottuk, hogy a ki-

rály nem kormányoz és csak haladó-párti „szellemes”-séggel lehet állítani az ellenkezőt. Ugy-e 1905. január 26-án „döntött a nemzet”, még pedig a magyar király szavai után, a király kívánságára. Hogy hiába „döntött a nemzet”, az nem a nemzet hibája, hanem a hatalomért, koncert harmincnyolc éven át leselkedett lelketlen kufároké, akik félrevezették a királyt, megcsalták, kijátszották a magyar nemzet jóhiszeműségét. Ez az oka, hogy választáskor most egy éve a 48-as függetlenségi tábor oly tekintélyes számmra növekedett és a szövetkezett ellenzék többséget nyert. A nemzet nem hitt, nem bízhatott tovább olyan rendszerben, amely folyton szembekötösdit játszott és Magyarország alkotmányos jogait csupán nyomtatott ígéknek tekintette, de érvényre juttatásukról gyámoltalanul megfeledkezett. A nemzet független, felelős magyar miniszteriumot akar látni az országban, nem pedig osztrák befolyásra hallgató, viaszként hajlítható játékbábukat, akarat nélkül való szánalmas alakokat. A nemzet egész embereket, feltétlenül megbízható igaz hazafiakat óhajt vezéreinek, akik nemcsak mindig és minduntalan a kötelességeket ordítják fülebe, hanem az ország legszentebb törvényes jogait is érvényesítik kellő tapintattal, de szigorúan Magyarország érdekeinek megfelelő módon. Lám a hatalmas angol nemzet királya is döntésre hívta föl az imént nemzetét, mely azonban úgy döntött, hogy a szó szoros értelmében elsőpörte az addig kormányon ült torypártot, melylyel az angol király évek óta uralkodott. Diadalra jutott a whig-párt, amely épen az előbbieket ellenkező irányzatát követi. Az angolok királya természetesen elfogadta a döntést és tovább uralkodik, mert: „le roi règne mais il ne gouverne pas” = a király uralkodik, de nem kormányoz. Ami királyunk szintén elfogadta volna a többség kormányzási jogát, ha a politikai kalandorok tömege Ausztrianak érdekében álló bitang szerepet nem játszott volna. Azonban az egyedül jogos és igazságos ügy elnyomása körül addig intrikáltak a Bécsben levő és a király körül gyakrabban megforduló élelmes osztrákokkal, míg a nemzetet becsületes törekvéseiben királyi vetóval megakasztották. Ezt pedig kizárólag befolyásuk, hatalmon maradásuk érdekében, tehát a nemzet rovására — rut önzésből tehették, ami elég hitvány dolog. Mindenki meg lehet arról győződve, hogy a király ha Magyarország kellős kö-

zéből és úgy látná a helyzetet, a mint áll, úgy ismerné a nemzet jogos követeléseit, amint mi óhajtanók, semmi akadálya sem lenne, sőt nem is lett volna a békés együtt működésnek. De az elavult rendszer görcsösen ragaszkodik vélt hatalmához s mindenképen megkaparintani akarná jövőre is a kormányzás hatalmi eszközét. Így van ez székely atyámfiai és épen azért ki kell tartani a nemzeti ügy mellett, hogy végre-valahára egy nemzeti lelkesedéstől vezetett független magyar miniszterium kerüljön az ország élére és megvalósítsa Kossuth Lajos dicső eszméit: az 1848. március 15-én kihirdetett 12 pontot, melyért a megdicsőült aadi 13 tábornok és annyi igaz honfi vértanu-halált szenvedett. Ne engedjétek jogaitokat a hatalmi érdekért nyafogó hitvány bérencek prédájává. Tartsatok ki azon nemzeti lobogó alatt, amely ezeréves hazánk függetlenségét, polgárainak szabadságát van hivatva hirdetni.

A béke ára — kőbe vésve.

Irta: Dr Kalmár Antal.

Először is a kiegyezési törvény paritásos végrehajtása. Ebben benne van:

- a) a magyar udvartartás;
- b) a magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereg; tehát nem a 80 vezényező, de nem is az önálló magyar hadsereg;
- c) a külügyekben Magyarországnak egyenrangú kormányzati képvisellete Ausztriával.

Másodszor: Magyarország gazdasági függetlensége. Ebben benne van:

- a) az önálló vámterület föllállítása, 1908. január első napjára;
- b) az önálló magyar jegybank föllállítása ugyanakkorra.

Harmadszor: Az általános titkos választói jog — a magyar állam és törvényhozás teljes magyar jellegének a biztosításával.

Mind a három, illetve hat dolognak pedig junktimmal való egybekapcsolása.

Jegyzet: Értsük meg jól, hogy ezek a dolgok még csak hatvanhetes *morzsákat* jelentenek és még semmiképpen nem jelentik a perszonál union alapuló Magyarország általi függetlenségét, — tehát még semmiképpen nem jelentik a Negyvennyolcat.

Megokolás: Az első és második pont azon alapszik, hogy meg kell adni a magyarnak azt, ami már a magyaré.

Ámde mi a magyaré?

Első sorban az, ami már egy *meglevő* törvénybe be van iktatva. A ki-

egyezesi törvénybe pedig be van iktatva a magyar udvartartás és a dualisztikus alkotmányának teljes paritása. Eme paritás alapján adják tehát meg a magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereget (most nem követeljük az önálló magyar hadsereget, mert ez még nincs törvényben és a Negyvennyolc az országgyűlésen még nincs többségben) és adják meg a külügyekben Magyarország Ausztriával egyenrangú kormányzati képviselőt.

A magyarul beszélő kiegészítő magyar hadsereg nemcsak a kiegyezési törvény paritásos végrehajtása alapján követelhető, hanem ama közjogi sarkétel alapján is, hogy a magyar királynak a magyar nemzetől kapott, magyar katonai felségjogai alapján nincsen joga a kiegészítő magyar hadsereg magyar nyelvét — némettől tenni.

Elő törvénybe van iktatva továbbá az önálló vámterület jogi állapota is. Ez a törvény 1907. december 31-én lejár. Ekkor tehát föl kell állítani Magyarországot és Ausztria között a vámsorompókat. Legyen meg az önálló vámterület, amely millió meg millió embernek ad új kereseti foglalkozást, tehát a legszükségesebb dolgot: a mindennapi kenyeret nyújtja a nemzet millióinak. Ha a vámsorompókat 1908. január első napjára föllájtjuk: ebben az esetben ugyanekkor az osztrák-magyar bank szabadalma is önmagától megszűnik.

Nincs még törvénybe iktatva az általános, titkos választói jog. Ez tehát csak akkor lesz a magyar nemzeté, ha előbb törvénybe lesz iktatva. Tehát törvénybe kell iktatni, egy millió választópolgár helyett legyen három millió, de a törvénybe való iktatás mellett biztosítani kell — nem a magyar hegemoniát, hanem a magyar állam és törvényhozási teljes magyar jellegét.

Minthogy pedig két országos tábor van arra nézve, hogy mit kapjon meg a magyar nemzet először: azt-e, ami már törvénybe van iktatva,

vagy azt-e, ami még ezután lesz törvénybe iktatva; a kétféle dolgot juktimmhoz kell kötni, mert ha nem kötjük össze juktimmal: félt, hogy egyiket sem kapjuk meg.

Vagyis, amikor biztosítatik a kiegyezési törvény paritása: végrehajtása, az önálló vámterület és jegybank föllájtása: ugyanekkor törvénybe iktatódik az általános, titkos választási reform is. Vagy megfordítva, amikor az általános, titkos választási reform törvénybe iktatódik: ugyanekkor biztosítani kell a kiegyezési törvény paritásos végrehajtását, a kiegészítő magyar hadsereg magyar nyelvét, az önálló vámterületet és jegybankot, 1908. január első napjára.

Ez a juktimm — és ez a megoldás.

E nélkül nincs és nem is lesz béke Magyarországon. Jöhet ránk a bécsi döghalál, a bürök- és méregpohár, a katonai diktatura, golyó és akasztófa: ebből a kőbe vésett béke árából nem fogunk engedni. Ha kell, újra birokra kelünk Bécsesél, hogy újból ő legyen alul, mint volt 48-ban.

De ebben az esetben ne is számítson Bécs többé Hatvanhétre, mert ekkor közjogilag már csak a Nap jöhet: a *Negyvennyolc!*

Glosszák.

„A koalíció lehetetlenné akarja tenni a királyi alkotmányban biztosított kormányzati jogának érvényesítését, viszont a király felfüggeszti az elnapolással a képviselőháznak szintén alkotmányos törvényhozó és ellenőrző jogát”. Ezt írja az osztrák párt szekelyudvarhelyi Lustkandije. Egyetlen mondat ez a sok közül, melyet a közismert haladóparti kitünőség s a haza sorsa miatt aggódó jeles tanember agya bundált Mennyi tudatlanság rikoltoz ez egy mondatban is! Szerintem a király még mindig kormányoz, mint akármelyik szatrapa, vagy hogy közelebbi példát

vegyünk, mint maga Fejérvári. Hát akkor ki uralkodik? Csak nem Goluchowszky, vagy Smolen Tóni? Aztán, hogy a képviselőházati a törvényhozás joga! Látott-e már a nagytudomány tanember uralyon törvényt, melyet a képviselőház hozott volna? Én nem, de azt hiszem, más sem. A törvényhozási menete a mi alkotmányunk szerint az, hogy a képviselőház letárgyalja és megszavazza az eléterjesztett javaslatot, ezt átküldi a főrendiházhoz, mely szintén letárgyalja és elfogadja. Ennek megtörténte után a javaslatot, mely még mindig nem törvény, a király elé terjesztik szentesítés végett. Ha a szentesítés is megtörténte, akkor kihirdetik és csak így válik törvényvé. Akármelyik maradjon is el a fönt elősorolt „formaságokból”, a javaslatból soha sem lesz törvény. Ugy-e milyen furcsa dolog a törvénytudomány? De csak annak, aki nem tud hozzá. Arra pedig áll a közmondás: Ne su'or ultra crepidam.

Egy szó nyilallott a hazán keresztül... A darabontok cselédjei azzal fenyegetőznek, hogy ha nem sikerül a békés kibontakozás, akkor ők félreállanak és szabad folyást engednek az események áradatának. Ne így, urak! álljanak félre már most, mert akkor azonnal létrejön a béke, de ha tovább is itt settenkednek a nemzet lába alatt, megeshetik, hogy úgy félrelöki önöket a nemzeti akarat kitörő áradata, hogy arról koldulnak!

„Győzzön az igazság” — mondja a haladók „Csákány”-ja, melyet az alkotmány rombolására használnak föl odaát. De ha azt akarja, hogy az igazság győzzön, akkor miért nem hallgat el szofizmáival?

Közeledünk a válság megoldásához. Az ugynevezett Osztrák-Magyar monarchia nagyhatalmi nimbusza szétfoszott. Tönkre tette az a makacsság, melylyel Bécsben a magyar

nemzetnek minden jogos kívánságát ellenezni szokták. Ott vagyunk most, hogy a hirhedt „nagyhatalom”-mal oly tizedrangu államocska, mint Szerbia is dacolni mer és — tud. És csodálatos képpen nincs okunk bánkódni azért a kudarcért, mely az osztrák diplomácia bornirtsága miatt bennünket is ért. Inkább arra kérhetjük a magyarok Istenét, hogy bár szenvednénk még több ilyen vereséget is. Mert akkor beállának azok a kényszerítő körülmények, melyek nélkül az osztrák soha sem engedett.

Egyre azt hangoztatják a darabontok és kitartott perszónáik, hogy a főispánnak ahhoz, hogy főispáni joghatóságot gyakoroljon, nincs szüksége a törvényben előírt eskü letételére. De hát akkor miért erőszakolják ezt az esküt mégis? Miért törnek be karhatalommal a vármegyék házába s miért mondatják el azt a szükségtelen esküt tömegtelen erőszakoskodás után a vármegyeház négy fala előtt is, hamar közgyűlés előtt nem lehet?

Bohroghözi.

KÜLÖNFÉLÉK.

Csak mulassunk!

Ha azzal csegtethetném magamat, hogy a saját óhajításom szerint tudom idomítani a világot, rögtön azt indítván oznám, hogy töröljük ki az idén a farsangot a kalendáriumból s ne legyen most nyilvános vigalom nagy Magyarországon.

Mert szomorú esztendő ez nekünk nagyon s noha eszem ágában sincs azt kívánni, hogy siránkozzunk és jajveszékelyünk, ami bizony egy csöppet se volna méltó a kuruc-ivadékokhoz, mégis úgy találok, hogy sok okunk volna a vidámságot kizáró komoly magaviselethez.

Hogy miért, azt szinte fölösleges elmondani. Hiszen nincsen ebben az országban egyetlen egy társadalmi osztály, amelynek oka volna örülni.

A „SZEKELY-UDVARHELY” TÁRCAJA.

A szekelyek reálitörténete 1562 — 1691-ig.

Írta: Connert János, ford. Balásy Dénes.

(Minden jog föntartva.)

(6. folytatás.)

1562. óta van a Székelyföldön leveles vagy kutyabőrös nemesség s ettől az időtől kezdve volt annak bizonyos előjoga. Ebben az időben már a székeli tisztviselők lefokozást vagy magasabb rendbe emelést többé nem végezhetnek; ezentúl az a fejedelem előjoga lesz, ki azt személyesen vagy meghatalmazott hivatalnok által gyakorolja. Gyakori mustrákat is ebben az időben már maga a fejedelem tart.⁵⁵

Háború kitörésekor a mozgósítási parancsot a király vagy komes, vagy a fejedelmi időben a fejedelem adta ki az ő meghatalmazottjának vagy a szekelyek főkapitányának, intézve a szék kapitányaihoz, kik aztán a legénységet véres kard körülhordoztatása, jeltüzek vagy doboltatás által fegyverbe szólították. Indulás előtt a csapatokat még egyszer mustra alá fogták, a jelenlevőket bejegyezték, hogy így azok, kik menthető ok nélkül elmaradtak, a hadjárat után érdemlett büntetésüket kikaphassák. Általános fölkeléskor, vagy mikor nagyobb hadi csapat kívántott, a fő- és alkapitány személyesen ment a harctérre. Különben a szék akkor is kötelezve

volt egy parancsnokot küldeni, mikor a kisebb arányú csapat indult hadba.⁵⁶ Mikor hosszabb időre egy csapatot állított ki a szék, akkor annak zsoldja végett néha általános adót vehetett ki, csakhogy ehhez a kivetéshez országgyűlési végzés kellett.

A szék hatáskörébe tartozott továbbá az adók kivetése és behajtása is. Az ő tisztjei végezték ezt; a főkapitány, királybíró vagy dülő, kik mellé a községek rendszeren a helyes kiszabás végett néha egy-egy igazmondót állítottak. A XVI. és XVII. században egy bizonyos adótétel közönségesen a kapukra, a portákra volt kivetve; a XVIII. században az általános országos adónak a szekelyekre eső részét egy bizonyos kulcs szerint osztották fel, amelyek aztán annak igazságos kivetéséről a saját kebelükben önmagok gondoskodtak.⁵⁷

A szék föladata volt többnyire azon adók kiírása és behajtása, amelyeket a szék az országgyűlés követelnein diátai költségül fizettek. Ezenkívül a szék a maga külön szükségleteit is általános rovatból szokta volt fizetni.

Nem kevésbé fontos volt a szék, mint törvénykezési kerület vagy járásbíró, mert a szék tisztviselőinek állt kötelességében, hogy minden a szék területén támadt pörökben, panaszokban első és második fokon bíraskodjanak. A falusbírók által kimondott 2—3 forint értékű

és tárgyú ítéletek, második és végső fokon, a dülökhöz vagy szolgabíróhoz voltak fölbevezetők.

Mielőtt az esküdtzéki bíraskodást be nem hozták, a szék kapitánya és dülöje döntöttek és ítékeztek minden igazságszolgáltatási ügyekben, a szék véneinek, azaz: a legtekintélyesebb családok fejének vagy a székgyűlésnek közbejöttével.

A XV. században állított fel az esküdtzékek intézménye. Sepsí és orbai székben hozták azt be először a zabolai gyűlés 1466-iki egyik határozata szerint. Minden pörös ügyben dönthetett ez az esküdtzékek, azonban az a fél, akijaz ítélettel nem volt megelégedve, belátása szerint fölbevezethetett az udvarhelyi székhez. Innét a szekely grófhöz mentek aztán a pörök és végre magához a királyhoz. II. Ulászló kiváltság levele elrendeli, hogy az a pörlekedő, aki a szék törvénytörése által kimondott ítélettel nincs megelégedve, «az udvarhelyi székhez, azaz a szekelyek közös székéhez fölbevezethet». E «közös szék» alatt Udvarhelyt a szekelyek nemzeti gyűlése értendő, amely egy időn keresztül a fölbevezett pörökben maga döntött, miként ez az 1505-iki udvarhelyi gyűlés végzéséből világosan kitünik: «Mi az egész Székelyföldnek lakosai — szólal meg ez az oklevél, — és mindegyik széknek rendje, adjuk tudtára... hogy a mi nemzeti ünknek ritka gyüleke-

zése miatt, a sok pöröknek újra való tárgyalása, a mi a miink országunk egész népének a feladata, napról napra elhalasztódik, a mely halogatásnak igen sokan kárát vallják». Azért a nemzetgyűlés itt az ő teljhatalmu erejénél fogva egy 17 székfőből álló esküdtzéket állít fel, amely Udvarhely és Keresztur szék két felső rendjéből választatik. Ennek a fölbevezési bíróságnak joga lesz a szekelyek minden további ügyében dönteni. A tagok élethosszigan választatnak; ha meghal valaki, akkor a nemzetgyűlés mást választ helyébe.⁵⁹ Kétségkívül egy külön fölbevezési törvénysekről van itt szó, amely az egész nemzetnek szól s melynek feladata: dönteni a nemzetgyűlés helyett a megfölebbezett pörökben. A nemzet ezzel aztán egy jogot, amelyet talán a betelepedés ideje óta bírt, átruház egy bizonyos törvénysekre, mivelhogy azt ő maga többé már nem képes tökéletesen gyakorolni.

Ugy látszik azonban, hogy e törvénysekek működése nem sokáig tartott. Legalább nincs róla azután bővebb tudósítás. 1555-ből a szekelyek lex consuetudinaria csak annyit mond erre nézve, hogy pörreit mindenki fölbevezheti egy másikkal. Ugy látszik hát, hogy szokásban volt nemcsak Udvarhelyre, de máshova is fölbevezni.

(Folyt. köv.)

Ellenkezőleg: mindenki érzi, hogy csakugyan ránk zúdult a Bécsből megígért nyomor és szenvedés.

Mindazonáltal tudom, hogy hasztalan indítványoznám a társadalmi önmegtartóztatást; szavam kiáltó szó lenne a pusztában. Mert az ember a szokásoknak rabja és a magyarok régi, megrögzött szokása, hogy akkor is mulatságot csap, ha busul, akkor is, ha öröme van; bizonyára azért, mert bánatára feledést keres, örömet pedig másokkal is meg akarja osztani. Aztán a magyar ember mulatságában mindig van valami mélabus elem, amit a közmondás úgy fejez ki, hogy: „Sirva vigad a magyar és vigadva — sir.”

Hát csak maradjunk meg a régi szokás mellett s mulassuk végig a farsangot az idén is. Hadd szóljon a nóta: „Huzd rá cigány, ki tudja meddig huzhatod.”

Hanem van a magyar társadalomnak még egy másik régi jó szokása is. S ez az, hogy szeret — jótékony célra mulatni. Talán nincs nálunk a társadalom által létrehozott alkotások vagy intézmények között egyetlen egy sem, aminek lőkéjéből egy jókora összeget nyilvános mulatságok jövedelméből ne gyűjtöttek volna össze.

Ha nemzeti nagyjainknak szobrot vagy emléket kellett állítani, ha nagy szerencsétlenségek után a balsors által sujtottak szenvedéseit kellett enyhíteni, mindig mulattunk és táncoltunk a jótékony célra.

Nos, ebben a szerencsétlen esztendőben a halvéget bőségesen szolgáltatott rá alkalmat, hogy ezt a régi jó szokásunkat gyakorolhassuk. Csak két országos jellegű gyűjtést említek fel. Az egyik a nemzeti önvédelem nagy céljaira, a másik a póttartalékosok családjai javára megkezdett gyűjtés.

Mind a kettő olyan szent és nemes cél, amely előtt egyelőre minden más gyűjtésnek háttérbe kell vonulnia; még azoknak is, amelyek elhunyt nagyjaink szobrára vagy emlékére indultak meg.

A kegyelet bizonyára a legnemesebb és legszentebb érzések közé tartozik és egy nemzet lelki kiválóságának s erkölcsi színvonalának az a mértéke, hogy mennyire tudja megbecsülni és tiszteltetben tartani elköltözött jeleseit emlékeit.

De vannak körülmények, amikor a halottaknak is — várnok kell; amikor az élők előbbvalóak. Ilyen az eset most, amikor a nemzeti áldozatkésztségnek egészen azok felé kell fordulnia, akik szenvednek és áldoznak a nemzet nagy érdekeiért. S ennek az igazságnak — ha beszélni tudnának — bizonyára éppen azok a nagy férfiak volnának a legmelegebb szószólói, akiknek köztiszteletreméltó emlékét márványban vagy ércben akarja megörökíteni a hálás kegyelet.

Csak mulassátok hát végig a farsangot, jó magyar véreim. „Mit ér a gond kenyéren és vizen” — mondja a költő s talán jobb is nekünk néha nagy keserűségünket néhány órára elfojtani. De az összes nyilvános mulatságok jövedelmét adjátok oda a főntebb megjelölt nemzeti célokra. És gyűjtsetek is, amit lehet, minden összejövetelnél. Mert ezeknél sürgősebb közcél ma nincs és szent kö-

telességet teljesít, a ki a vigasság órájában is eszében tartja a régi dicső jelszót: „A haza mindenek előtt!”

— **Dr Kovács Jenő.** Kovács Dénes helybeli polgártársunk derék fiát: Kovács Jenőt, a jogtudományok tudorának avatták fel tegnap Kolozsvárt.

— **Oltáregyesületi estély.** A székelyudvarhelyi oltáregyesület febr. hó 24-én a Budapest-szálló színtermében szegény templomok felszerelésére jótékony célú hangversenyt rendez, melyre már ezuttal is felhívjuk a közönség figyelmét. Közreműködésüket már eddig is megígérték Dobó Zoltánné urnó, Damokos Andor dr alispán, Soóthy Gyulafehérvári lelkiigazgató stb. Szemlér Ferenc prologót szaval s Burger Arthur monológot ad elő. Lesz több énekszám s bibliai tárgyú előkép.

— **Székelyek vándorlása.** Megunta a székely a szenvedéseket, nincs reménye a jövőjében, utra kél és vándorol szabad Amerika földjére. Falk és Társa cégnek Hamburgba hét munkaképes székely küldött 20—20 korona előleget hajó-jegyekre Homoródremetéről s most türelmetlenül várják, lesik a pillanatot, hogy indulhassanak. Mi csak erről tudunk jelenleg. Azonban napról-napra nő a számuk a vándorló székelyeknek. Nincs, aki feltartóztassa utukban. Szomorú szívvel fogadjuk az ilyen és hasonló híreket, de marasztalni ezidőszerint tisztán a hazaszeretet fogalmának magyarázatásával próbálhatjuk. Sokan megfogadják a jó szót s munka után néznek itthon. A legtöbb azonban vágyik az idegen hazába és nem riadva vissza a messi uttól, elhagyja a szülőföldet.

— **Polgári fillérestély.** A polgári önképző és segélyező egylet holnap (hétfőn) megtartandó fillérestélyét Lotz Regina és Izsák Erzsébet rendezik. Felolvas: Vári Albert unitár. lelkész, szaval: Lőrincz László, monológot ad elő: Orbán Margit, hegedű-szólót játszik: Kónya János.

— **Temetkezési egylet közgyűlése.** A székelyudvarhelyi róm. kath. jellegű első temetkezési egylet ez évi közgyűlését a polgári önképzőkör nagytermében február 11-én d. u. 3 órakor tartja meg következő tárgysorozattal. 1. Elnöki jelentés; 2. pénztári jelentés; 3. alapszabály módosítás; 4. jegyző választás; 5. indítványok. Az esetleges indítványok február 3-ig az elnöknek írásban benyújtandók. Első közgyűlés lévén, fontos ügyek tárgyaltnak; azért az egylet minden tagjának megjelenése szükséges. P. György József egyleti elnök.

— **Uránia.** Ez a nagy jövőre hivatott tudományos színház vidéki osztálya Darvas igazgató vezetésével ezuttal másodszer kereste fel városunkat és gyönyörködtette ismeretterjesztő, szívet-leket nemesítő előadásával városunk közönségét. Molnár Viktor közoktatásügyi államtitkár valóban büszke lehet azon szép eredményekre, melyeket ezen intézmény hova-tovább felmutathat. Gineverné György Ilona „Skóciá”-ja és Strausz Adolfnak „Az orosz-japán háború” című darabja valósággal elragadta a kö-

zönséget és oly ritka művelzetben részesítette, amilyent csakis ez a magas színvonalon álló műintézmény nyújthat. A derék fürge japánok diadala, halált megvető bátorsága teljes rokonszenvünket és azt a zsufolt termet valóban kiérdemelte. Célszerű volna jövőre több előadást is tartani.

— **Székely Társaság.** Nem a székelyudvarhelyiről van szó, mert ilyen című egyesület nálunk immár évek óta nem mutatkozik. Különböző volt vezetők egészen fölösleges valaminek is tartották. Arra — nézetük szerint — nálunk szükség nincs, tehát nem folytatják. Marosvásárhely lelkes székely honfiai ezt a kérdést is másképp fogják fel; derekasan hozzáálltak és látnak a Székely Társaság ügyének. Nekik nem fölösleges egy társadalmi szervezet, amely mozgató lelke az egész város olyan fontos dolgainak, amiket száraz lélekkel, hivatalos szemüvegen nem igen szoktak meglátni. Hogy egyebet ne említsünk közelebről is részletesen megokolt fölterjesztésükre a muzeumok és könyvtárak országos tanácsa egy 2000 koronás népkönyvtárt adományozott a városnak s kezelevelével a Székely Társaságot bizta meg. Nekünk természetesen az ilyen és ezekhez hasonló dolgokra — a vezetők nézete szerint — szükségünk nincs. Azonban a mérges maszlagot hinteni, émelygős politikai röpiratokat terjeszteni, az már más! «Minek tanuljon a nép, hiszen most is igen sokat tud» — gondolják egyesek s aztán meg sem mozdulnak érdekeiben. Sőt azokat, akik lelkesedéssel munkálkodnak a székelység javára, igyekeznek háttérbe szorítani, hogy annál nagyobb legyen a semmittevés. Pedig ha szívünk minden dobbanását, lelkünk egész erejét harcba vinnők, — mint azt a marosvásárhelyi Székely Társaság cselekszi — akkor a nemes törekvéseket feltétlen siker koronázná nálunk is...

— **Szent Antal estély.** A folyó hó 23-ára hirdetett, de közbejött akadályok miatt elhalasztott Szent Antal estélyt ma (vasárnap) este 7 órakor a szokott helyen és a már lapunk múlt vasárnap számában közölt műsorral tartják meg.

— **Városi közgyűlés** volt tegnap d. u. 3 órakor Demeter Dénes polgármesterhelyettes elnöklete alatt a múlt számunkban közölt tárgysorozattal. A polgármester beteg volt; visszavonult tehát pihenésre. Valószínűleg február 3-án is beteg lesz, mert hiszen a küldöttség akkor megy Kossuth Ferenchez, hogy átadja neki a székely anyaváros diszpolgári oklevelét. — Különböző a közgyűlés legfontosabb tárgyát id. Solymossy Lajos városi gazdatanácsos nyugdíjazása képezte, amelyet egyhangulag elfogadott a közgyűlés, az állást pedig az általános tisztújításig nem tölti be. 13 évig szolgált a városnál és 16-ig a vármegyei kötelekben s így 29 éven keresztül volt a közigazgatásnál. Elfogadták a tűzoltóegylettel a világitás- és köztisztaságra, valamint Szabó Ferenc és nejével a tanács irodahelyiségeire kötött szerződést. Tudomásul vették, hogy Szabó Albert helyett Györfly Titusz és Se-

bessy Ákos helyett Riemer K. Gusztáv gyakorolja a virilis képviselőiséget. A „Székely Udvarhely” előfizetésének beszüntetése és a vármegyei rendeleteket továbbító hivatalos lap előfizetése ügyében bizonyos cinizmussal előcípelt alispáni hires rendeletet megmosolyogta a képviselőtestület s kijelentette, hogy napirendről leveszi, mert az közgyűlési határozat tárgyát nem képezi. Legelőkeltebben jellemzi a képviselőtestület kritikáját Dr Mezey Ödön képviselő azon kérdése, hogy: ki fogalmazta ezt a furfangos rendeletet. Mikor a főjegyző kijelentette, hogy: Damokos A. alispán, mindenki megértette annak célzatát is. Gálffy E. előadása sem volt ám kutya! Épen úgy magyarázta az alispáni ukázt, mintha az énlaki bíró tette volna... És ezek az emberek alá merik írni Kossuth Ferenc diszpolgári oklevelét, melyben: „Székely anyavárosunk — tanúságot akar tenni arról, hogy ebben a szomorú időszakban szívbe zárja s hálával és kegyelettel szeretettel emlékezik meg mindazokról, kik a *felügyesített magyar alkotmány*nak teljes épségben való *visszaállításáért*, a magyar állam függetlensége és alkotmányos szabadságából önként folyó jogokért küzdenek”. Ők azonban fő- és alispánostól, polgármesterestől együtt falba rugják a nemzeti küzdelem eszközeit és beállanak az osztrákpárt szolgálatába. Ehhez is gyomor kell s ezeknek az uraknak van. A közközház csatornázása ügyét 15 napra és a Csép féle szerződést 30 napra kitűzendő közgyűlésre halasztották. Több tárgy nem lévén, a közgyűlés véget ért s kijelentette az elnök, hogy a jegyzőkönyv hitelesítése hétfőn lesz.

— **A gyermekbetegségek elleni védekezés** csak akkor tökéletes, ha a gyermekek ellentálló képessége gyarapodik. Ez legjobban úgy érhető el, ha a gyermek a hidegebb évszak alatt csukamajolajat fogyaszt mely célra legajánlatosabb a Zoltán féle, mert kellemetlen íze, szaga nincs, könnyen emészthető és tápereje igen nagy. Úvege 2 korona a gyógyszerárakban.

— **Táncvigalom.** A kiskalambfalvi ifjúsági egylet és olvasó-kör ma este 6 órakor tartja meg kosaras táncvigalmát, mely 10 pontból álló műsorral szórakoztatja a résztvevőket.

— **Országos színészeti szépségversenyt** rendez a Színház és Élet című képes művészeti hetilap, mely az ország és külföld színházi eseményért írásban és képben mutatja be hétről-hétre

EGYHÁZI ÉLET.

Egyházi estély. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközség ma, jan. hó 28-án, d. u. 5 órakor, a ref. kollegium tornacsarnokában egyházi estélyt tart. A rendezők ez alkalommal a következő érdekes programot állították össze: 1. A gyülekezet éneke: Mint a szép hives patakra. XLII. Zsolt. 1 vers. Harmonium kíséret mellett. 2. Elnöki megnyitó. 3. Szaval Nosz Ilonka. 4. A hitről felolvasást tart Vajda Ferenc ref. pap. 5. Ének. Előadják: Baranyai Margit és Csizsér Erzsébet. Harmoniumon kíséri Paál Sándor ref. kántor. 6. Részlet Váradi Antal „Iskarióth”

című művéből Előadók: Lányi Andor (János apostol), Bucsy Endre (Iskarióth), Rápoli M. (Péter apostol). 7. Zárszó. 8. Ének. Áld meg Ur Isten a te népedet. Belépés ingyenes; kegyes adományok szívesen fogadtnak. Rendezők: Nagy Ferencné és Kolombán Lukácsné.

Nyilvános köszönet. A székelyudvarhelyi ev. ref. egyházközösség egyházi értekezletének férfi és női választmánya az egyházi estélyek sikeresebbé tétele céljából egy harmonium beszerzését határozta el. A nemes célra a következő kegyes adományok folytak be. Harmadik közlemény. Molnár Margit és Nagy Irma (bodoki) ivén adakoztak: Vajda Ferenc, Szöllősi Samu 5—5 kor. Imrich Vilmos 2 kor 2 fill. Dr Solymossy Lajos, Varró Ödön, Hlatky Miklósné, öz. Dr Fejérvári Lajosné, id. Szakács Károlyné, Ilyés Miklós, Dr Vass Lajos, Nagy Kálmáné, Gönczi Lajosné, Hein Eszti, Molnár Károlyné, 2—2 kor. Szabó Árpád, Márk Testvérek, Dr Kassay Albert, Szabó Endre, Trattner Józsefné, Lányi Imréné, N. N., Tompa Árpádné, Dr Urbányi Istvánné, Demeter Dénesné, Ferenczi János, Biró Istvánné, Dózsa Sárika, Mátéffy Domokosné, Szabó Nándorné, Benedek Béláné, Gálffy Endréné, N. N., X. Y. 1—1 kor. N. N. 40 fill. Összesen: 53 kor. 42 fill. Félégházi Mariska és Kassay Paula ivén adakoztak: Vajda Ferenc, Dr Danokos Andor, Ugron János, 10—10 kor., Dorner Béla, öz. Doros Györgyné, Vargha Ida 5—5 kor., Félégházi Antalné 7 kor., Sebesi János, Ádám Albert, Dr Paál Árpád, Dr Imreh Domokosné, Fejes Áronné, Kassay Dezső, Dr Kovács Albert, Nosz Gusztávné, Konez Árninné 2—2 kor., Gotthárd János, Kertész Józsefné, N. N., Nagy Ferencné 1—1 kor. Összesen: 70 kor. A gyűjtés eredménye: 267 K. 68. f. Fogadják a nemes szívű adakozók az értekezlet hálás köszönetét. Székelyudvarhely, 1905. dec. 29. Vajda Ferenc tk. elnök, Paál Sándor tk. pénztáros.

Hazaifas missziót végez, aki a „Székely-Udvarhely”-nek ismerősei körében olvasókat és pártoló híveket gyűjt!

Közbirtokossági ügyek.

A „Székely-Udvarhely” hasábjain mostantól kezdve a főnti címet lehető gyakran fogják olvasni az érdekeltebb közbirtokosságok. Elhatároztuk ugyanis, hogy az annyira magokra hagyott közbirtokossági ügyekkel állandóan és beható módon foglalkozunk. Oktatással, jóindulatu tanácsokkal szolgálunk minden általános érdekű közbirtokossági ügyben m. t. olvasóinknak Kérjük tehát, hogy ezen törekvésünkben úgy szellemileg, mint előfizetéssel a Székelyföld közbirtokossági támogatni szíveskedjenek, s bármint ügyükben bizalommal forduljanak a „Székely-Udvarhely” szerkesztőségéhez.

Uj téren mozgunk, új oldalról kívánjuk szolgálni a közjót. Ott akarunk a székely népen segíteni, ahol eddig senki részéről intenzívebb támogatásban nem részesült. A közbirtokosságok sok dologban tájékozatlanok és csak kötelességeikről nyertek néha itt-ott felvilágosítást a felsőbb hatóságoktól, de törvényes jogait legnagyobban részben nem ismerték, nem ismerik. E miatt sok esetben hátramaradás és károsodások érték a közbirtokosságok egyetemét.

Itt van péld. az erdőtörvény életbe léptetése. Ennek révén is milliókra menő vagyon semmisült meg, avagy jutott arra illetéktelen kezekbe s mindez azért történt, mert igaz érzéssel, lelkiismeretes gondoskodással örködő, utmutató szervezet nél-

kül állottak a közbirtokosságok egymagukban.

A „Székely-Udvarhely” tehát kibontja ez irányban is zászlóját és ismételen kérjük a közbirtokosságokat jóindulatu támogatásra, hogy kitűzött feladatunkat az ők javukra betölthessük.

A székelyföldi közbirtokosságok figyelmébe. Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyék közbirtokosságainak egyrésze immár bejelentette csatlakozását azon nagyfontosságú mozgalomhoz, melyet báró Orbán Ottó közbirtokossági elnök a „Székely-Udvarhely” útján, lapunk szerkesztőségével karöltve megindított. A jelentkezett közbirtokosságok figyelmébe ajánljuk, hogy a mozgalomhoz tartozó nyomtatványok lapunk kiadóhivatalában elkészültek és a birtokosságok rendelkezésére állanak. A képviselőházhoz intézendő kérvény is elkészítés alatt van s néhány nap múlva szintén beszerezhető. Szíveskedjenek tehát a közelben levő közbirtokosságok vezetőit a csatlakozásra felszólítani, hogy a határidőből ne-hogy kimaradjanak.

Kosarasestély Fancsalban.

A folyó hó 17-én megtartott társasestély úgy anyagi, mint erkölcsi sikerével megcáfolja hivatásos rendezőiknek mai kifogását, hogy t. i. ma lejárt ezeknek az estélyeknek az ideje, mert ma a falusi nép köréből választott egyszerű emberekkel nem lehet egy előadásra szánt darabot úgy betanítani, hogy rendezőjük elérje az erkölcsi sikert s megnyerje jutalmát: az elismerést. Tállyán Imre székelyfancsali tanító az egyszerű kicsiny falusi gyermekekkel megmutatta, hogy a rendező faradhatatlanságát, akadályoktól, nehézségektől vissza nem riadását ma is a legszebb siker koronázza. Elérte azt, hogy a falusi kunyhók kicsinyei meglepő bátorsággal, fővárosiakhoz illő hanglétjével, mozgással s gyermeki naivságukhoz illő gyermekéletből vett darab előadásával egy igazán élvezetes estét szerzett a szűkebb körű vidék intelligenciájának. Ott érezhette mindenki, hogy nem járt le a „kosaras táncestély”-ek ideje; az ott csapongott jskedv megmutatta, hogy ezek az estélyek a mai modern világ számára megőriztek a régi jó patriárikális életből legalább egy kosárral; mert a mamáknak sülttel, tésztával teli kosarai elfeledtetik a leányaiktól ritkán osztogatott üres „kosarakat”. Aztán — valljuk meg az igazat — sehol sincsen oly közvetlen jókedv, mint ezeken az estélyeken, hol egy vidéknek ismerősen, intelligens elemei, kik már kevés számuknál fogva is vonzódnak egymáshoz — jelennek meg.

Egy ilyen, jókedvben, közvetlenségben, patriárikálisban jóízű estélyt szerzett vidéki ismerőseinek Tállyán Imre, a derek népnevelő, szívélyes, bort, kedvet adó házigazda, mely estély sikere — tekintve, hogy meghívó nem volt kibocsátva — fáradozásait várokozás felül koronázta. Vonatkozik ez az anyagiakra is, mert az a 14 korona (itt kell nyugtáznunk a Kiss András oroszhegyi plebános belül-

dött 1 koronáját), mi beléptődj megszabása nélkül tényezőzából bgyült s a templom díszítésére lesz fordítva, elég szép siker, hiszen csak a személyesen meghívottak jelentek meg.

Tehát nem járt le a kosaras táncestélyek ideje s a megjeient szép közönség a hajnali órákban nem is bucsuzott a Tállyán Imre házából másképpen, mint: „viszontlátásra a valamelyik szomszéd faluban — esikertől buzdulva — megtartandó legközelebbi táncestélyig!”

A elsőnek sikeréért érje és illesse rendezőjét a legelső dicséret!

György Dénes
tanárjelölt.

KÖZGAZDASÁG.

A kapálás hatása. A kapálással irtjuk a gyomokat, lazítjuk a talaj felületét, előmozdítjuk a talaj légjárhatóságát és korlátozzuk a talaj nedvességének elpárolgását is. Ez utóbbi mindenesetre igen fontos és azáltal jut érvényre, hogy a talaj felületén elrontja a hajcsövességet. Szárazság esetén tehát célszerű kapálni abban az esetben is, ha a talaj felülete tömődött, de a vetés nem gyomos. Ez minden esetre a műtrágyázás esetén is előnyösen alkalmazható, mert a talaj nagyobb nedvessége előmozdítja a műtrágyák hatását.

KÖZÖNSÉG KÖRÉBŐL.*

Tekintetes szerkesztő ur!

Becses lapjában f. é. január hó 18-án Török Lajos, akkor még fel-függesztett darócú jegyzőtől személyes megtámadás jelent meg ellenem.

Miután ezen ur Udvarhely vármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya által többrendbeli súlyos fegyelmi vétség elkövetése miatt f. hó 11-ikén 106—906 szám alatt kell másodfoku fegyelmi ítélettel hivatalvesztéssel büntetett — mely vétségek felfedezésében én is részt vettem — nem tartom érdemesnek, hogy irásával érdemlegesen foglalkozzam, miután mindenki beláthatja, hogy ő engem mint a hibáinak felderítőjét akart megtámadni.

Az ítélet világosan dokumentálja, hogy sem én, sem más egyén Homoróddarócon nem Török Lajos személye ellen, hanem csak a hivatalos állásával visszaelő tisztviselő ellen szólaltunk fel.

Jelen soroknak becses lapjába való felvételeit előre köszönve, maradtam Homoróddaróc, 1906. jan. hó

Baku György.
ev. luth. lelkész.

* Ezen rovatban helyet adunk minden közérdekű felszólalásnak, de a felelősség a beküldőt terheli Szerk.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

P. P. Brassó. Az „Élet könyve” című állandó ingyenes házi orvos könyv lapunk kiadóhivatalában 2 koronáért megkapható. **Videki 48-as és függetlenségi kör elnöksége.** Igen örvendünk, hogy községükben a „Székely-Udvarhely” szókimondó irányú „hódításokat vitt keresztül”. Legyenek továbbra is kitartók, tömörüljenek a függetlenségi zászló mellett s minden egyes esetben tájékoztassanak jövőre is a községükben történt bármint természetű mozgalmakról. A közérdekű munkálkodásokban csakis így lehetünk hathatós támogatójaink.

A közhatalmat hordó ó egyének összetartanak s ha a polgárság bizalommal, székely testvéri szeretettel szintén velünk tart, együttes hazafias küzdelmeinknek előbb-utóbb sikere kell legyen.

Gazdának. A gazda által napszámossainak, aratóinak és külső cselédeknek konvenció fejében kiosztott hus vagy szalonna után fogyasztási adó fizetendő a pénzügyminiszter 56,737—1887. sz. határozata szerint.

M. A. T. Hogy az a két „bizonyos” közzött kieszett császári biztosi „szaladó párti” újság folyton az „emésztesési zavarai” körül utazik, ne csodálkozzék. Hiszen ő maga mondja, hogy: „ösztvéres disznó makkal álmodik.”

Társ-szerkesztő és laptulajdonos:

Betegh Pál

Kiadja: Betegh Pál és Társa újság-kiadó intézete.

Aggkori gyengeség

és erőtlenség ellen, mely különböző okokból, mint pl. kiállott betegségek utókövetkezményei-, gyermekéknél a fogzás okozta elgyengülésből stb.- származott, a SCOTT-féle EMULSIÓ kiváló eredménnyel alkalmazható.

A SCOTT-féle EMULSIÓ iránt senki sem fog ellenszenvet érezni, mert az határozatlan jó ízű, mindenki által könnyen emészthető, minthogy az utólréhetetlen SCOTT-féle emulgálási eljárás következtében az olaj gyorsan átmegegy a test szervezetebe anélkül, hogy bármilyen emésztesési zavart okozna.

A SCOTT-féle EMULSIÓ valódiságának jele a „hátán nagy csukahalat vivő halász” védjegy.

Kapható minden gyógyszer-tárban.

Ezen lapra való hivatkozással és 75 fillér levélbélyeg beklüldése ellenében minta üveggel bérmentve szolgál:

Dr BUDA I E M I L

„Városi gyógyszer-tára” BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.

Egy eredeti üveg ára: 2 K 50 f.

Árlejtsési hirdetmény.

Ujszékely közbirtokossága egy új ház építését határozta el. A munkálatok árlejtsési útján vállalkozónak fogunk átadni.

Vállalkozási összeg 11750 kor. Árlejtsési határidőül 1906. február 11 ik napjának d. e. 10 (tíz) órája Ujszékely község házához kitézetik. Az árlejtsési szóbeli, azonban a választati összeg 10%-val ellátott ajánlatokat is elfogad alant irt birtokossági elnök az árlejtsési határnapjáig.

A költségvetés, terv és árlejtsési feltételek alantirt birt. elnöknel megtekinthetők.

Ujszékely, 1906. január 26.

Gyarmathy Lajos,
b. elnök.

1—906. sz.

Közbirtokossági meghívó.

Alólírott ezennel értesitem községünk közbirtokosságának minden egyes tagját, hogy folyó évi február hó 10-én d. e. 10 órakor Sükő község házában teljes birtokossági közgyűlés lesz, amelyre mint birtokossági tagokat tisztelettel meghívom

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó.
2. Az 1879. évi XXXI t. cikkből kifolyólag életbe léptetett állami erdőkezelés megszüntetése és az 1892. XIX. t. c. záróhatározatában foglalt 57. szakasz hatályon kívül helyezése tárgyában való állásfoglalás s a magyar képviselőházhoz küldendő felirat előterjesztése és határozat hozatala.

3. Esetleges indítványok
Kelt Sükőben, 1906. január 26.
Simó József, b. elnök.

Sz. 8187—905. tkvi.

Hirdetmény.

Sükő község telekkönyvi helyesbítési ügyében a telekkönyvi helyesbítési eljárás befejeztével, erre nézve az 1892. évi XXIX. t. c. értelmében a tényleges birtokosok tulajdonjogának a telekkönyvekbe való bejegyzése és a tkvi bejegyzések helyesbítése iránti eljárás befejeztével, az ezzel a felszólítással téte ik közé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §-a a) pontjában foglalt kiegészítést is, valamint az 1889. évi XXXVIII. t. c. 7. §-a és az 1891. évi XVI. t. c. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések, vagy az 1886. évi XXIX. t. c. 22. §-a alapján történt törlési érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t. c. 16. és 18. §-ainak értelmében ide értve az utóbbi szakasznak az 1889. évi XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat 6 hónap alatt, vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, kik az 1. és 2. pontjaiban körülírt eseteken kívül az eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ideértve azokat, kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. c. 16. §-a alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg. Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, kik a kiküldöttnek eredeti

okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság

Székelyudvarhelyt, 1905. dec. 8-án

Dr VOITH,

kir. tszéki egyes bír.

8188—905. tlkv. szám.

Hirdetmény.

Fenyéd község tagosítása folytán a község telekkönyvei átalakítottak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX. törvénycikk, az 1889. XXXVIII. törvénycikk és 1891. XVI. törvénycikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik az 1892. évi XXIX. törvénycikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított:

1. Ez azzal a felhívással tétetik közé: hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvénycikk 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törvénycikk 5. és 6. §-ában és az 1891. évi XVI. törvénycikk 15. §-a) pontjában foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889. XXXVIII. törvénycikk 7. §. a) és az 1891. XVI. törvénycikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. törvénycikk 22. §. a) alapján történt közlések érvénytelenségét kimutathatják, evégből törlési keresetüket hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indokolt törlési kereset annak a harmadik személynek aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, a kik az 1886. XXIX. törvénycikk 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve az utolsó §-nak az 1889. XXXVIII. törvénycikk 5. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítása tárgyában tett intézkedések által, nem különben azok, a kik az 1. és 2. pontban

körülírt eseteken kívül, az 1892. XXIX. törvénycikk szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik — ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvénycikk 16. §. a) alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó, kérvényüket hat hónap alatt vagyis 1906. évi július hó 25-ik napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármennyű igényeket jó hiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említett bejegyzéseiket pedig csak a törvény rendes útján, és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti iratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóságtól.

Székelyudvarhely, 1905. dec. 19.

Dr VOITH,

kir. tszéki egyes bír.

Szám: 6763—905. tkvi.

Hirdetmény.

Felsőboldogasszonyfalva község tagosítása folytán a község telekkönyvei átalakítottak s ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, melyekre az 1886. XXIX. törvénycikk az 1889. évi XXXVIII. és az 1891. évi XVI. törvénycikk a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. törvénycikkben szabályozott eljárás a telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított, ez azzal a felhívással tétetik közé:

1. hogy mindazok, kik az 1886. XXIX. törvénycikk 15. és 17. §-ai alapján, ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. törvénycikk 5. és 6. §-ában és az 1891. XVI. törvénycikk 15. §. a) pontjában foglalt kiegészítéseit is, valamint az 1889. XXXVIII. törvénycikk 7. §. a) és az 1891. XVI. törvénycikk 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. törvénycikk 22. §-a alapján történt törlési érvénytelenségét kimutathatják, e végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi ha-

tósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után indított törlési kereset annak a harmadik személynek, aki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. hogy mindazok, akik az 1886. XXIX. törvénycikk 16. és 18. §-ának értelmében — ide értve az utóbbi §-nak 1889. XXXVIII. t. c. 5. és 6. §-ában foglalt kiegészítéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogainak bejegyzése ellenében ellenmondással élni kívánnak, írásbeli ellenmondásukat hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ső napjáig bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után ellenmondásuk többé figyelembe vétetni nem fog.

3. hogy mindazok, akik a tkönyvi átalakítás tárgyában tett intézkedések által nemkülönben azok akik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX. törvénycikk szerinti eljárás és az annak folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármely irányban sértve vélik, ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányának az 1889. XXXVIII. törvénycikk 16-ik §-a alapján történt bejegyzést sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt vagyis 1906. évi augusztus hó 1-ső napjáig bezárólag nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelte után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármennyű igényüket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik az említett bejegyzéseket csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azokat a feleket, akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak, az eredetieket a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságól.

Székelyudvarhely 1905. dec. 30.

Dr VOITH,

kir. tszéki egyes bír.

Kiadó lakások.

A Kossuth utcában a BalászyIgnác-féle 16. sz. házban emeleti és földszintes lakások április 24-től kiadók. Értekezhetni lehet a háztulajdonosnál.

NAPTÁRAK!

AZ 1906 ÉVRE

már megjelentek és kaphatók

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyv, zenemű- és papírárukereskedésében

A Liniment. Capsici comp.,
a Richter-féle Horgony-Pain-Expeller
pótléka.

Ezen elismert kútnő és fájdalomcsillapító bedörzsölésül használt házi szer bevonásánál, — a mely minden gyógy-szeretében kapható, — mindig figyelemmel legyenünk a „Horgony” védjegyre és a Richter csejgre.

Fűszer-, porcellán- és üvegkereskedés!**Csodálatos olcsó a Borhegyi borviz!**

— Üvegenként csak 8 fillér. —

Ezen természetes ásványvizet kútnő eredménytelenség nélkül: hurutos bántalmakban, idült hörghurutban, a gümőkór lerakódásának első stádiumában, a gyomor rendellenes működésében, a májműködés és epekészítés rendelleneségeiben, az epekövek eltakarítását szembetűnően könnyíti, a bélhurut minden nevéiben, a nyálkás aranyérben, hasszervi dugulásokban, húgykő képződéseiben, mézes húgyárban, görvély- és mirigydagokban, angolkóros csontlágylás- és sorvadásokban. — A legkifutóbb üdítő ital, borral vegyítve páratlan! — Hetenkint háromszor friss töltés! — Raktár SZENTPÉTERY GERGELYNÉL, Székelyudvarhelyt

Baross-fürdő borviz 8 fillér

Aki gyorsan és előnyösen háztulajdonbirtokot, üzletet, árut venni vagy eladni akar,
Aki bármiféle állást vagy foglalkozást keres, o o o o
Aki lakást, üzletet, birtokot stb. bére venni vagy adni kíván, o o o o o o o o
biztosan és leggyorsabban eléri célját, ha igénybe veszi

„SZÉKELY-UDVARHELY”
apró hirdetés rovatát.

SZENKOVITS JÁNOS UTÓDA

férfi és női divat-áruháza

Székelyudvarhely, Batthyányi-tér 4. sz.

Iskolás fiúk Diákok részére

Kész ruhák, kalapok, ingek, nyakkendők, harisnyák, cipők és ágyneműek nagy választékban, előnyös és olcsó árakban kaphatók.

Divatos és olcsó ruha-vállalat merték után, a ruhák ingyen takarításával.

Legolcsóbb árak!

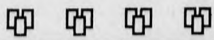
Üli bórúndók a legnagyobb választékban.

Nagy választék nyakkendők- és kalapokban

Gyertyánty J. fia vasnagykereskedésében Székelyudvarhelyen.
Gróf Roon-féle lábatlani Cementgyár állandó nagy raktára páratlan jó minőségű román és portland cementből zsákok és hordókban legolcsóbb árakban

Naponta friss szállítmányu kiváló finom tea-vajat $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$ klgr.-os adagokban, előnyös árak mellett január 24-től kezdődőleg, az egyedi főelárusítóknál mindig kaphatók

A Világhírű csiraképes Erfurti gazdasági, konyhakerti és virágmagvak dúsválasztékban kaphatók.

Kitünő Erdélyi hegyi borok

a legelőnyösebb árak mellett

Haáb és Heitz cégnél kapható.

Asztali bor	1 l. 32 kr.
Marosmenti bor	1 l. 40 .
Finom pecsenye bor	1 l. 50 .
Traumini bor	1 l. 60 .

Nagyobb mennyiségű vételnél árkedvezmény.

A n. é. közönség szives támogatását kérve, maradtunk kiváló tisztelettel

Haáb és Heitz.

BÁLI MEGHIVÓKAT

OLCSÓ ÁRON KÉSZIT

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

könyvnyomtató-intézete Székelyudvarhely

Kiadó bolthelyiségek.

Az ev. ref. egyházközség a templom sarkán levő, jelenleg Kovács Gergely és Kovács Ferenc által birt bolthelyiségeit, f. hó 28-án d. e. 11 órakor a ref. leányiskola helyiségében, nyilvános árverésen haszonbérbe fogja adni. *A presbiterium.*

Baross, Borszéki és Kászoni vizek!

Üzletáthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség szives tudomságra adni, hogy üzletemet áthelyeztem az alsó piacra, az ujonnan épült

Frölichné-féle üzlethelyiségbe

hol egyszersmind nagyon szép raktárt rendeztem be mindennemű fűszerárakban, porcellán, üveg, gyermekjáték, díszműárak, függő, fali és asztali lámpákban.

Amidőn kérem a nagyérdemű közönség szives pártfogását, ígérem, hogy igyekezni fogok minden esetben igen tisztelt vevőimet a legjobban és legolcsóbban kiszolgálni.

Teljes tisztelettel

SZENTPÉTERY GERGELY.

Mindig friss fűszerárak!

Képrama készítés!

Ablaküvegezés!

telekkel együtt igen olcsón eladó. Van benne 3 szoba, konyha stb. melléképületek. Gim a kiadóhivatalban.

Egy ház

Védjegy:

„Horgony“

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller pótléka

egy régióknak bizonyult háziszert, mely már több mint 36 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult **köszvényél, csúznál és meghűléseknel** bedörzsölés-képpen használva.

Figyelmeztetés. Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, amely a „Horgony“ védjeggyel és a Richter cég-jegyzéssel ellátott dobozba van csomagolva. Ára üvegekben 80 fillér, 1 kor. 40 f. és 2 korona és úgyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: **Török József** gyógyszerésznél, **Budapest.**

Richter gyógyszerár
az „Arany oroszlánhoz“, Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu. Mindennapi szétküldés.

Udvarhelymegyei Takarékpénztár

részvénytársaság

1906. évi február hó 18-án d. e. 9 órakor Székelyudvarhelyen hivatalos helyiségében tartja

XXIV. rendes közgyűlését.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a lefolyt üzletévről, a mérleg megállapítása és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottságnak szabályszerű felmentése iránti határozat.
3. Oklándon egy fiókintézet felállítása és az alapszabály erre vonatkozó X. fejezetének megfelelő módosítása.
4. Oklándon felállítandó fiókintézetnél a szükséges hivatalnoki állások rendszeresítése.
5. Választások.

FIGYELMEZTETÉS.

A közgyűlés a t. részvénytulajdonosok azon figyelmeztetésével hivatnak meg, hogy részvényeiket a még le nem járt szelvényekkel együtt a gyűlés megnyitásaig lehetőleg a megelőző két napon az intézet pénztáránál letenni s magukat igazoló jeggyel ellátni sziveskedjenek.

A mérleg, valamint az igazgatóság évi jelentése a közgyűlést megelőzőleg 8 nappal az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt a részvényesek rendelkezésére áll.

Székelyudvarhely, 1906. január 15.

AZ IGAZGATÓSÁG.

KÖNYVNYOMTATÓ- ÉS KÖNYVKÖTŐ-INTÉZET

BETEGH PÁL ÉS TÁRSA

KÖNYV-, ZENEMŰ- ÉS PAPIRKERESKEDÉS

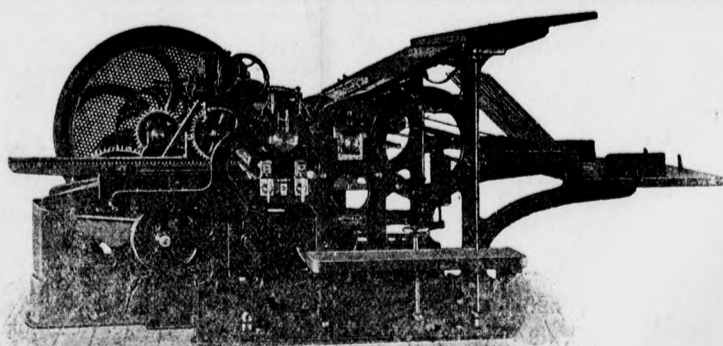
Versenyt kizáró olcsó árban elfogad és szakszerű, izléses kivitelben készít el mindennemű

nyomtatványt és könyvkötői munkát

Költségvetés ingyen és bérmentve!

Egyleteknek és könyvtáraknak különösen mérsékelt árszabás! Egyházi, iskolai, szolgabírói, községi, körjegyzői, ügyvédi, végre hajtói nyomtatványok áruhaza

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatvány-raktára.

Folyóiratok, hirdapok, irodalmi művek eredeti áron, költségfel-számítás nélküli megrendelhetők.

Zeneművek papir-, író- és rajzszerek

nagy választékban és olcsó árban!

Teljes könyvtár- és irodaberendezések mérsékelt árak mellett. Szakszerű, kifogástalan kivitel!

SZÉKELY-UDVARHELY

legelterjedtebb függetlenségi lap szerkesztősége és kiadóhivatala.